

Miscarriage in Halacha

Shiur# 417 | Apr 29th 2023

אבן עזרא פרשת אחרי מות פרק טז פסוק ח

גרלות ידועים מדברי קבלת אבותינו. אמר הגאון, כי עזאזל שם הר ונקרא כן בעבור שהוא תקיף, כי טעם זכר השם, כטעם כהררי אל (תה' לו, ז), יקותיאל (מ"ב יד, ז). והגאון הלוי תפשו, כי האלף במלת עזאזל הוא בין זי"ן לזי"ן. וי"א שהוא הר סמוך אל הר סיני, והשם צוה להוליך השעיר ולהעלותו שם עד שישמט, ואחר כן היו מוליכים אותו בבית המקדש להר אחר, והעד שאמר ויעש אהרן (ויקרא טז, לד). וכן בחג שבועות לפי דעתי כאשר אפרש במקומו. וי"א כי עבודת בית שני לא היתה כראשון, כי היה הכהן מחוסר בגדים ואין כפרת, וזה המפרש אמר כי השעיר ישלח במדבר, כי כן כתוב: ושלח את השעיר במדבר (כב), וטעמו כטעם צפור המטהר מהצרעת שהוא על פני השדה, מקום שאין שם ישוב, והעד אל ארץ גזרה. ואנחנו השיבנו, כי השעיר ישלחו במדבר כאשר הוא כתוב, וירדוף אחריו עד שיברח ויעל על הצור, על כן אמרו חז"ל: ודוחפו. ואמר רב שמואל, אעפ"י שכתוב בשעיר החטאת שהוא לשם, גם השעיר המשתלח הוא לשם, ואין צריך, כי המשתלח איננו קרבן, כי לא ישחט, ואם יכולת להבין הסוד שהוא אחר מלת עזאזל תדע סודו וסוד שמו, כי יש לו חברים במקרא. ואני אגלה לך קצת הסוד ברמז בהיותך בן שלשים ושלש תדענו:

ספר מורה הנבוכים חלק ג פרק מו

וכן חטאתו של יום הכפורים פר בן בקר לחטאת לכפר על מעשה העגל, ולפי זה הענין אשר זכרוהו יראה לי שהטעם בהיות החטאות כולן ליחיד ולצבור שעירים, ר"ל שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים ושעירי יוה"כ ושעירי ע"ז, סבת כל אלו אצלי היות רוב מריים וחטאתם אז בהקריבם לשעירים, כמו שבאר הכתוב ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים. אבל החכמים ז"ל שמו טעם היות כפרת צבור לעולם בשעירים, בעבור שחטא עדת ישראל כלה היה בשעיר רמז למכירת יוסף הצדיק, שנאמר בענינו וישחטו שעיר עזים, ולא יהיה זה הטעם חלוש בעיניך, כי כונת כל אלו הפעולות לישב בנפש כל חוטא וכל איש מרי שצריך לזכור ולהזכיר חטאו תמיד, כמו שנאמר וחטאתי נגדי תמיד, ושצריך כפרה על החטא ההוא הוא וזרעו וזרעו זרעו בעבודה שתהיה ממין המרי ההוא, רוצה בזה שאם יהיה המרי בממון יפזר ממונו בעבודה, ואם יהיה המרי בהנאת גופו ייגע גופו ויטריחהו בעבודת הענוי והצום ולקום בלילות, ואם יהיה המרי במדה מן המדות יעמד כנגדה בהפך המדה

ההיא, כמו שבארנו בהלכות דעות וזולתם, ואם יהיה המרי בעיון, ר"ל שיאמין דעת בלתי אמתי לקוצר יד שכלו והתרשלו מן החקירה ומהתיחד לעיון, יעמד כנגדו בפנות מחשבתו מכל דבר מעניני העולם רק במושכל לבד, ויחשוב וידקדק במה שצריך שיאמן באמת, כאמרו ויפת בסתר לבי ותשק ידי לפי, והוא משל על ההפסק והעמידה אצל הספק, כמו שבארנו בתחלת זה המאמר, כמו שתראה שנעשה באהרן כאשר נכשל במעשה העגל, היה קרבנו וקרבתו כל מי שקם מזרעו תחתיו פר ועגל, וכאשר היה המרי בשעיר עזים היה העבודה בשעיר עזים, וכאשר יתישבו אלו העניינים בנפש, יהיה מביא בלא ספק להיות המרי קשה בעיני האדם ויזהר ממנו עד שלא יכשל אדם בו ויצטרך לכפרה ארוכה וטורח ואפשר שלא תשלם הכפרה, וישמר האדם בעבור זה מן החטא מתחלת הענין ויברח ממנו, וזאת תועלת מבוארת מאד, והעלה בידך זאת הכונה ג"כ.

רד"ק הושע פרק יד פסוק ג

ונשלמה פרים שפתינו - במקום פרים נשלמה לפניך וידוי שפתינו כי אתה רוצה בדברי תשובה יותר כי אין הקרבנות מועילות בלא וידוי העון כי בכלם נאמר והתודה אשר חטא ובשעיר המשתלח לא היה אלא וידוי דברים כי לא היה קרב ממנו דבר על גבי המזבח אלא הוידוי כמו שנאמר והתודה עליו את כל עונות בני ישראל וגומר:

Rabbi Tuvia Kasimov

שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קצה סעיף יז

אם בעלה רופא אסור למשש לה הדפק. הגה: ולפי מה שכתבתי דנוהגין היתר אם צריכה אליו דמשמש לה, כ"ש דמותר למשש לה הדפק אין רופא אחר וצריכה אליו ויש סכנה בחליה (כך דקדק הב"י מלשון הרמב"ן סימן קכ"ז).

ש"ך יורה דעה סימן קצה ס"ק כ

אסור למשש כו'. ומיהו אם החולה מסוכן ואין שם רופאים משמע קצת מדברי תשובת הרמב"ן סימן קכ"ז דשרי מפני פיקוח נפש אלא די"ל דלטעמיה אזיל דסבירא ליה דנגיעת נדה אינו אלא מדרבנן אבל להרמב"ם דנגיעת ערוה אסורה מן התורה הכא אף על פי שיש פיקוח נפש אפשר דאסור משום אביזרא דג"ע וצ"ע עכ"ל ב"י, וכ"כ העט"ז ואין נראה דודאי אף להרמב"ם ליכא איסור דאורייתא אלא כשעושה כן דרך תאוה וחיבת ביאה כמש"ל סי' קנ"ז ס"ק י' מה שאין כן הכא וכן המנהג פשוט שרופאים ישראלים ממששים הדפק של אשה אפילו אשת איש או עובדת כוכבים אף על פי שיש רופאים אחרים עובדי כוכבים וכן עושים שאר מיני משמושים ע"פ דרכי הרפואה אלא הדבר פשוט כמ"ש וזה נראה דעת הרב דלעיל בסי' קנ"ז משמע מדבריו כהרמב"ם וכמו שכתבתי שם בס"ק י' וכאן התיר מישוש הדפק מ"מ באין סכנה אסור לבעלה למשש הדפק כשהיא נדה וכדאיתא בתשובת הרמב"ן ובדברי הרב:

שו"ת ציץ אליעזר חלק טז סימן ע

(ב) בעמוד נ"ו כתב וז"ל: אם האשה חולה האיסור הוא הרבה יותר חמור וכו' ולכן אף אם אין מי שיעזור לה אסור לבעל ליגע בה כדי לעזור לה וכו' ואם האשה צריכה מאד את עזרתו הכרוכה בנגיעה ואין מי שיעזור לה אפילו בשכר הפוסקים כרמ"א מתירים וכו' ואף שעל הנגיעה בנדה "יהרג ואל יעבור", כל זה הוא דוקא במתכוון ליהנות בנגיעתו, אבל אם אינו מתכוון ליהנות ממילא האיסור הוא רק מדרבנן ובמקום מחלה הקלו, והקלו בחולה שיש בו סכנה, או בחולה שעלולה לבוא לכדי סכנה עכ"ל.

מלשונו זה של כת"ר, וכן ממה שמוסיף לכתוב על כוון זה להלן בדבריו, יוצא שכת"ר תפס בזה לאיסורא בכל גוונא אליבא דהב"י וביהרג ואל יעבור, ורק במקום שאין להשיג מי שיעזור לה אפילו בשכר, ובמיוחד כשיש סכנה אזי הפוסקים כהרמ"א מתירים ואליבא דהב"י גם בכה"ג אסור. ועוד זאת שגם הרמ"א מודה להב"י שאף על הנגיעה בנדה הוא ביהרג ואל יעבור, ורק בכה"ג של חולה הקילו מכיון שאינו מתכוון ליהנות, ואילו אליבא דהב"י אסור אפילו בכה"ג שאינו מתכוון ליהנות. ועל זה נראה לי להעיר כדלקמן.

לדעתי אין הוראה מפורשת מהב"י בזה שנגיעה הוא הוא בגדר של יהרג ואל יעבור, ראשית בשו"ע אין כל גילוי דעת לכך, ולא ברור אפילו שהב"י בשו"ע מדבר בזה אפילו בחולה שיש בו סכנה, וגם בב"י בטור הוא מעיר זאת רק אליבא דהרמב"ם דס"ל דנגיעת ערוה אסורה מן התורה, דאליבא דידיה צריך להיות הדין דאע"פ שיש פיקוח נפש אסור משום אביזרא דג"ע, וגם אליבא דהרמב"ם כותב זאת רק בלשון "אפשר" ונשאר לבסוף גם בצ"ע בזה. ונראים על כן הדברים דמשום כך שיכל הב"י את לשונו בזה בשו"ע ולא הזכיר כלל מהיכא שיש סכנה, אלא פסק בסתם דאשה חולה והיא נדה אסור לבעלה ליגע בה וכו'. והניח מקום להרוצה להקל בזה במקום סכנה.

ומצאתי בספר שו"ת זרע אמת ח"ג חיו"ד סי' קט"ז שישב על מדוכה זאת וכותב נמי לבאר כנ"ז, ועוד ביתר הרחבה, והוא, דלכן כתב הב"י זה בלשון אפשר וגם מסיים דצ"ע, משום דגם לבו כלב האריה ראה דר"ל דגם להרמב"ם דס"ל דכל קריבה אסירא מדאורייתא עכ"ז י"ל דלא הוי אביזרא דג"ע ממש לומר דיהרג ואל יעבור, אלא דהתורה אסרה משום גדר שלא יבוא לידי הרגל דבר ומשו"ה אפשר דלא חשיבא אביזרא דג"ע ודממילא ניתנה לידחות משום פקוח נפש, וע"כ הניח הדבר בספק, ומה"ט גם לא הזכיר בשלחנו הטהור אלא חולה סתם ולא פי' בהדיא חולה שיש בו סכנה להראות דאינו מחליט האיסור בחולה שיש בו סכנה משום דנשאר אצלו בספק, וא"כ מוצל אותו צדיק מקו' הש"ך יעו"ש ביתר אריכות, ובסוף דבריו מסיק הזרע אמת שם ביתר על כן, דאע"ג דבב"י נסתפק אם לדעת הרמב"ם יהי' אסור מישוש הדופק אפי' במקום סכנה משום אביזרה דג"ע עכ"ז בשו"ע ס"ל דנטה להתיר אף לדעת הרמב"ם במקום סכנה עיין שם. הרי כנ"ל כמו"ש לומר בדעת הב"י. הן בדבריו בטור והן בדבריו בשלחנו הטהור.

ואליבא דהרמ"א ודעימיה, לדעתי אין בכלל כל הוכחה שסיברו שנגיעה הוא בכלל אביזרא דג"ע עד שנאמר בזה ג"כ דיהרג ואל יעבור, ושרק כשאינו מתכוון ליהנות אזי יש להתיר במקום חולי, ושפיר יש לומר בדעתם דס"ל דאין בכה"ג בשום גוונא, דינא דיהרג ואל יעבור, ורק מכיון דאיסורא יש בכה"ג לכן ס"ל דאין להקל בזה כל עוד שאין פקוח נפש, ורק בגוונא שלא מתכוון ליהנות יש להקל אפי' בחולה שאין בו סכנה אם אין לה מי שישמשנה.

בגדולה מהאמור מצינו בשו"ת פני יהושע חאה"ע סי' נ"ב, דנוסף מ"ש בדבריו להשיג על הב"י בנוגע לשיטת הרמב"ם באיסור נגיעה, אם הוא מה"ת, מברר וס"ל מדידיה דנדה איננה בכלל ג"ע לענין יהרג ואל יעבור ע"ש, והכי מצינו גם להגאון מהרש"ם ז"ל בספר נחל ברית בקו' דברי שלום שבסוה"ס אות ל"ט, שעל יסוד דברי החינוך מצוה רצ"ו בסופה דמבואר דכל אשה שהקדושין תופסין בה ל"ה בכלל ג"ע, כותב, דלפי"ז גם נדה אינה בכלל ג"ע ליהרג, וכותב שם להסתייע גם מדברי שו"ת פנ"י הנ"ל ע"ש. ועוד יעוין בספר שו"ת שם אריה חאה"ע סי' ל"ג שהעלה בדעתו דדוקא גילוי עריות ממש דהוא באיסור כרת לא נדחה מפני פקו"נ אבל אביזרייהו דג"ע אינו בכלל ג"ע ונדחה מפני פקו"נ ואפי' קריבה דעריות דהוי בל"ת ג"כ אינו בכלל ג"ע עיין שם.

מכל הלין נראה לי כי מופרז הדבר וחסידות יתירה היא לכתוב ולסתום ולפסוק כי גם בנגיעה ישנו הדין של יהרג ואל יעבור.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום טוב סימן תקכו סעיף י

נפלים שנהגו להסיר ערלתן וכו' הגה: ואסור לקברו בי"ט, אלא מניחו עד למחר (ב"י).

מגן אברהם סימן תקכו ס"ק כ

אסור אפי' וכו'. דאין מצוה לקבור נפל וא"כ אין י"ט נדחה לצורכי קבורתו ועוד דמה שנהגו להסירה אינו מנהג של תורה אלא מנהג בעלמא משום תקנו' הפושעים דאמרי בב"ר שהקב"ה מעביר הערל" מן הקטנים ונותנ' על פושעי ישראל (הג"מ) וכו' בבד"ה דזה מיירי דידיע' בודאי שלא כלו לו חדשיו דאל"כ קוברים אותו בי"ט כמ"ש ס"ט משמע דס"ל דקוברין אותו ואין מוהלין אותו, ובד"מ כ' דעכ"פ ימתין עד למחר וימול אותו אפי' גמרו שעריו וצפרניו ומשמע

דאם הוא אחר המיל" או שהי' נקבה מודה רמ"א דקוברין אותו בי"ט כמ"ש ס"ט ומ"ש בי"ד סס"י רס"ג דאין קוברים הנפלים בי"ט מיירי בנפל ודאי ובכ"ה כתב בשם ר"ש הלוי סי' י"ד דאם הוא מבן ל' ולמעלה שמתאבלין עליו מסירין ערלתו בי"ט שני של גליות ובתוספות שנ"ץ מתירין לקבור נפל גמור בי"ט עכ"ל. ולי צ"ע מ"ש הג"מ דאין מצוה לקבור נפל ומביא רא' מדאמרי' בגמ' שפחה שהטילה נפל לבור ואמרי' בור שמטילין לתוכו נפלים צ"ע דהא מ"מ קבורה היא כמ"ש הרא"ש פי"ד מ"ג באהלות ועי"ל דמיירי בנפל שהוא שפיר כדאי' בע"א ועוד דהא אמרי' בנדה דף נ"ז הכותים לא היו קוברים את הנפלים אלא משליכין מאי דרוש כל שיש לו נחלה יש לו גבול משמע דאנן לא קי"ל כוותייהו ועוד מדאיצטריך קרא בת"כ פ' אמור שאין הכהן מטמא לבנו ובתו הנפלים ש"מ שמצוה לקוברן שהרי אין הכהן מטמא אלא לצורך קבורה כמ"ש בי"ד סי' שע"ג ס"ה ועוד דבב"ב ספ"ז איתא שהיו עושין כוכין לנפלים וכ"ה בסנה' פ"ו וצ"ע דלכאורה משמע בנדה דף הנ"ל שגם על הנפלים קאי לאו דלא תלין:

משנה ברורה סימן תקכו ס"ק מט

ודע דיש מן אחרונים שחולקין אעיקר דיני דנפלים ולדידהו קבורת נפלים נמי מצוה ואם כן אפשר שיש עכ"פ להתיר ביום טוב שני על ידי עכו"ם ועיין בחכמת אדם כלל ק"ע ס"ז:

שו"ת מהרש"ם חלק ד סימן קמו

ובדין הולד כפי דברי הרופא שמת בהיותו בן ג' חדשים ויש רגלים לדבר שהרי לא הרגישה בו כלל אין לחייבו להוציאו משם ועמ"ש בס' אר"ח החדש לאו"ח סימן תקכ"ו והגהות"י שנדפסו שם בשמי' מכמ"ק בזה ובכה"ג דנ"ד לכ"ע פטור מלקברו:

שו"ת נודע ביהודה מהדורא קמא - יורה דעה סימן צ

ומה שרצה מעלתו להביא ראיה מסוף תמורה דקאמר נקברין אפרן אסור ופריך שם ונקברין אפרן אסור והתניא דם הנדה ובשר המת שנפרכו טהורין מאי לאו טהורין ומותרין כו'. וע"ז הקשה מעלתו דלמא בנפל מיירי דלענין טומאה מטמא ומצוה ליכא לקברו ולכך כשנפרך טהור ומותר שאינו מן הנקברין א"ו שגם נפל מצוה לקברו, ע"כ דברי מעלתו: ואני תמה אטו הנקברין דחשיב שם במשנה שלהי תמורה יש מצוה לקברן ואטו בשר בחלב יש מצוה לקברו וכמו כן אידך דחשיב התם. אבל שורש הדבר מה שהוא אסיר בהנאה ואין מצותו בשריפה הוא מן הנקברין וקרי ליה נקברין שעכ"פ צריך להעלימו שלא יכשל בו ואדרבה להכי אפרו אסור לפי שאין שום מצוה בקבורתו ולא שייך דבר שנעשה מצותו וכמ"ש תוס' שם דף ל"ג ע"ב בד"ה הנשרפין. וליכא לאקשו"י א"כ מת שמצוה לקברו ראוי להיות אפרו מותר והרי הוא דומה לנשרפין שג"כ נעשה מצותו. הא ליתא שהנשרפין מצות שריפתן משום איסור דידהו ולכך כשנשרפו אמרינן כבר נעשית מצותו אבל מת מצות קבורתו משום בזיונו ולא משום איסורו ולכך לא שייך בו נעשית מצותו. ומעתה גם נפל אף על פי שאין מצוה בקבורתו מ"מ אפרו אסור ומהנקברין הוא שעכ"פ צריך לקברו שלא יכשל בו ליהנות ממנו כמו כל איסורי הנאה הנקברין.

נשמת אברהם

הרפואה, מ"מ יש מי שמתיר להיות נוכח בזמן שאחרים מנתחים את המת¹³⁰ ויש שאוסרים גם את זאת¹³¹. וכתבתי לעיל עמ' תקיז¹ בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל שגם הסתכלות בזמן הניתוח אסור מן התורה.

8. ביופסיה מן המת. מותר לבצע ביופסיה מהמת או להוציא דם או נוזל אחר ממנו כדי ללמוד מזה דברים הנוגעים למחלתו¹³². וכן מותר לבצע ביופסיה מנפל לשם אותה המטרה¹³³. וכתב לי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל להוסיף: הא אפשר שתצא מזה תועלת לאחרים. ושוב אמר לי הגאון זצ"ל שגם אין בזה איסור הנאה מהמת מכיון שאין זה נקרא הנאה של איסור מה שלומדים ומתחכמים בעניני רפואה כדי לעזור לחולה הבא.

ואפילו בשבת מותר לבצע ביופסיה מהמת, אבל אך ורק אם חולה אחר נמצא לפנינו, ומתוצאות הבדיקה אפשר יהיה ללמוד איך לעזור לו. וכתב לי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל: אין כאן איסור של דש בעצם הביצוע כי מתתך בבשר הוא (שבת קלו ע"א), וכן יתכן שאין לאסור משום מוקצה (לא של המחט וגם לא של הרקמה שהוא מוציא מהמת) כי מותר לטלטל מוקצה במקום הפסד, ובנוסף, איסור מוקצה יותר קל מאיסור דרבנן אחר כי

תיכף כשאפשר בו ביום בלא שום שינוי בגופו, ואסור לנתח את גופו ואף לא בחתך אחד, אלא צריך לקברו בשלימותו כמו שהיה ברגע שמת, ואף כשלא היה אפשר לקברו בו ביום אלא אחר איזה ימים או שנשלח לקברו במקום אחר, צריך לקברו בשלימותו כמו שהיה כשמת, עכ"ל.

6. ניתוח נפל. גם ניתוח נפל לשם לימוד, אסור¹²². וראה גם בשו"ת בנין ציון¹²³ ושו"ת מהר"ם שיק¹²⁴. וא"ל מו"ר הגרי"י נויבירט שליט"א דהיינו בנפל שנרקמו אבריו, אולם לפני כן, מותר בכל אופן. ועוד א"ל מו"ר שליט"א: שאם אשה הפילה כמה פעמים וקיימת אפשרות שעל ידי ניתוח של הנפל יהיה אפשרי למנוע הפלה חוזרת בהריון הבא יש להקל, אך צריכים להביא את הנפל לקבורה אחרי כן, עכ"ד. וא"ל הגרש"ז אויערבאך זצ"ל: שהדין נכון גם בילד שנפטר בתוך שלושים יום אחרי הלידה כיון שהוא ספק נפל וגם מונעים בכך סכנה מהאמא ע"י עוד לידות של נפלים, עכ"ד. וראה גם ביו"ד¹²⁵, מג"א¹²⁶, שו"ת בנין ציון¹²⁷, גשר החיים¹²⁸ ושו"ת ציץ אליעזר¹²⁹, אם קיים חיוב קבורה בנפלים או לא.

7. נוכחות בעת ניתוח המת. אם כי, כאמור, האיסור לנתח מת קיים אף אם הכוונה היא ללמוד בדרך זאת חכמת

ציונים והערות

(122) הגרי"י אריאלי ז"ל, תורה שבעל פה שם. (123) סי' קיט. (124) יו"ד סי' שמד. (125) סי' רסג סע' ה. (126) סי' תקכו ס"ק כ. (127) סי' קיג. (128) ח"א פט"ז סע' ג. (129) ח"י סי' כה פ"ה ארי"ק ז. (130) שו"ת חלקת יעקב ח"א סי' פד (מהדורא בתרא יו"ד סי' קצ). שו"ת הר צבי יו"ד סי' רעח. (131) שו"ת מהר"ם שיק יו"ד סי' שמד. כל בו אכלות ח"א סי' ג סע' יב ס"ק 3. (132) שו"ת אג"מ יו"ד ח"ב סו"ס קנא. וכן א"ל הגרש"ז אויערבאך זצ"ל. (133) שכי"ן, מרחשון תשכ"ג עמ' לג.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות מילה סימן רסג סעיף ה

תינוק שמת קודם שיגיע להיות בן שמונה מלין אותו על קברו בצור או בקנה ואין מברכין על המילה. אבל משימים לו שם, לזכר שירחמוהו מן השמים ויחיה בתחיית המתים. הגה: ואין עושין כן אפילו בי"ט שני של גלויות דאסור לקבור ביום טוב הנפלים דאפילו לטלטלו אסור. (הגהות מרדכי פר"א דמילה והג"א פ"א).

טור יורה דעה הלכות אבילות סימן שנג

ומסקין ליה שמא דכי מן שמיא מרחמין והויא תחית המתים והויא ידיעה בינוקא ומבחין ליה לאבוי.

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן קלח

בענין נפלים לתחיית המתים בע"ה י"ב ניסן תשל"ח מע"כ הבחור... שליט"א.

הנה בדבר שאלתך אם נפלים יקומון כשיבא זמן תחיית המתים במהרה, הנה רבינא דהוא בתרא שהלכה כמותו אמר בסנהדרין דף ק"י ע"ב על קטן מאימתי בא לעוה"ב שהוא משעה שנזרע ופרש"י משעה שנקלט הזרע במעי אשה אפילו הפילה אמו ונמחה יש לו חלק לעתיד והביא דהכי אמר בכתובות נבלתי יקומון לרבות נפלים, הרי מפורש ברש"י דלעמוד בתחיית המתים וחי העולם הבא הם בדין אחד וא"כ מפורש שכשיגיע זמן תחיית המתים יחיו הנפלים כגדולים צדיקים שהם הא ודאי נקיים וטהורים מכל חטא, ובכתובות דף קי"א ע"א שמביא רש"י ששם איירי ממש לענין תחיית המתים הרי כו"ע בין ר"א בין ר' אבא בר ממל מודים דנבלתי יקומון הוא לנפלים שיקומו לתחיית המתים בין שבארץ ישראל בין שבחוץ לארץ אלא שבחו"ל יהיה ע"י מחילות ולהם פשוט שלא יהיה בצער כי הם לא חטאו בשום דבר ולכן תהא בטוח שבמהרה שיעלה רצון השי"ת שהוא הזמן לתחיית המתים יהיו לך אחים צדיקים שלא טעמו טעם חטא מעולם. וגם תדע שהאח שהיה מאומץ (אדאפטירט) אצל אמך מעולם לא היה אח שלך כלל כי אין לזה שום שייכות לקרבות דליכא ענין קנין לזה. אבל תדע שבכלל אין לך לדאוג ולחשוב במה שיהיה בשביל הנאה בעצם, אלא תראה להשתדל ללמוד הרבה ולהתגדל בתורה וגם ליזהר בקיום המצות ומאיסורי התורה בשמחה וזה יהיה לך גם הנאתך בחיים ויקויים בך אשריך וטוב לך. והנני המברך אותך בשלות הנפש והגוף ולהתגדל בתורה ובמעשים, משה פיינשטיין.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות פדיון בכור סימן שה סעיף כג

בן ח' חדשים שהוציא ראשו מת, והמפלת שפיר מלא דם או מלא מים או מלא גוונים, והמפלת כמין דגים וחגבים, שקצים ורמשים, והמפלת ליום ארבעים, הנולד אחר כל אלו בכור לפדיון. (וכל זמן שאין איבריו מרוקמים, אין פוטר הבא אחריו, ואפילו בזמן הזה סומכין על זה) (מהרי"ק שורש קמ"ג).

פתחי תשובה יורה דעה סימן שה ס"ק כט

(כט) שאין איבריו מרוקמין עיין (במהרי"ק שם שורש קמ"ג) דמשמע מדבריו דאפי' אם לא הבחינו לראות אם איבריו מרוקמין אינו פוטר הבא אחריו והוא בכור לכהן דמוקמין האשה על חזקתה שלא נפטר רחמה עדיין וגם בנפל בחזקת שלא נתרקמו איבריו ע"ש ועיין (בתשובת ח"צ סימן ק"ד) שחולק ע"ז משום דהרי מוכח בגמרא נדה דף כ"ט דאיכא רוב נגד החזקה ע"ש גם (בתשובת שבות יעקב ח"א סימן פ"ג) השיג על מהרי"ק בזה ובבה"ט של הרב מהרי"ט ז"ל הביא דבריהם בקצרה ועיין (בתשובת נו"ב תניינא ח"ד סימן קפ"ח) שהאריך בזה ודחה דבריהם והעלה כדעת מהרי"ק ז"ל (וכן העלה (בשאלת יעב"ץ ח"א סימן מ"ט) ע"ש. ועיין עוד בספרו (תשובת שיבת ציון סי' מ"ו) שהאריך מאד בזה) וכתב עוד דאף אם היה עובד כוכבים מסל"ת שהיו אבריו מרוקמין אינו נאמן דאין מסל"ת נאמן בדאורייתא ומכ"ש נגד חזקה ע"ש (ועיין בנ"צ מה שהקשיתי על מהרי"ק בזה). [ועיין (בת' חתם סופר סי' רצ"ט) תשובה ארוכה בענין זה והעלה דהעיקר לדינא באם הפילה ובדקוה הנשים והציצו בו שאינו מרוקם חייב מעיקר הדין בפדיון כמהרי"ק וכהכרעת הרמ"א ז"ל. ואם ירצה לחוש לדברי ח"צ (דמבואר בדברי הח"צ שם דפליג גם היכא שראו הנשים שלא היה מרוקם משום שאין אנו בקיאים וזה אינו מחומרת הטור כמו שסבר מהרי"ק אלא גם בימי התלמוד אמרו מעולם לא דכו שפיר בנהרדעא בנדה כ"ה. וא"כ ה"ל בדיקת הנשים כנפל למים ופטור מפדיון דספק ממון לקולא ע"ש) משום ספק ברכה יאמר בלי שם ומלכות. ואמנם שהחיינו יברך הכהן ויוציא את אבי הברך דהרי שלהי פסחים הוה ס"ד דכהן מברך הואיל ומטי הנאה לידיה ונהי דמסקינן אבי הברך מברך היינו משום דמברך על המצוה עדיף מכהן שאינו אלא ברכת הנהנין וא"כ יברך אבי הברך ויוציא את הכהן בברכתו אבל היכא שלא יכול אבי הברך לברך משום ספיקא עכ"פ יברך הכהן על ההנאה ויוציא את אבי הברך בברכתו אמנם היכא שלא ראו כלל כמו בנדון השאלה בעובדא דידיה אז אם הוחזקה מעוברת פשיטא דאין כאן לכהן כלום אך אם יש ספק בשיעור החזקה מעוברת נהי דאין לכהן מספק מ"מ אם ירצה לצאת י"ח שמים מידי כל הספיקות יתן לכהן ע"מ להחזיר ולא יברך כלל ואפילו הכהן לא יברך שהחיינו שהרי לא מטי הנאה לידיה דנותן לו על מנת להחזיר ע"ש (ובסי' ש"ח):

שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שדמ סעיף ד

אבל צדוק הדין וקדיש אומרים על תינוק משעברו עליו שלשים יום. הגה ואין נוהגים כן, אלא עד שיהיה בן י"ב חדש שיוצא במטה, כדלקמן סימן שנ"ג סעיף ה'.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שעד סעיף ח

תינוק, כל שלשים יום ויום שלשים בכלל אין מתאבלים עליו, אפילו גמרו שערו וצפרניו, ומשם ואילך מתאבל עליו אלא אם כן נודע שהוא בן ח'. ואי קים ליה ביה שכלו לו חדשיו, כגון שבעל ופירש ונולד חי לט' חדשים גמורים, אפילו מת ביום שנולד, מתאבלים עליו.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שנג סעיף ד

תינוק בן ל' יום וכו' ואין עומדים עליו בשורה, ואין אומרים עליו ברכת אבלים ותנחומי אבלים ואפילו אם קים לן שכלו לו חדשיו.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכיפורים סימן תריז סעיף ד

יולדת תוך שלשה ימים לא תתענה כלל.

ביאור הלכה שם

יולדת תוך ג' ימים וכו' - ובספר שדי חמד מביא בשם כמה אחרונים דהמפלת ג"כ דינא כיוולדת ע"ש.

שמירת שבת כהלכתא פרק לו סעיף ה

ה. דין אחד ליולדת שוולדה חי ולזו שוולדה מת, ר"ל, לחלל עליה את השבת (I). ודיני היולדת נוהגים גם לגבי המפלת (II), אשר הפילה לאחר שעברו ארבעים יום מתחילת הריונה (III).

(*) וראה לעיל פל"ב סעי' לג ובהערה צח. (I) דלגבי היולדת אין נפק"מ. (II) סי' תריז סעי' ד בביה"ל ד"ה יולדת. (III) כף החיים סי' של ס"ק ב. וראה מה שכתב בזה הגר"י זילברשטיין שליט"א בספר נשמת אברהם אור"ח ח"א עמ' שנ. (I) סי' של במ"ב ס"ק א, ועיין נדה לח א במעשה דחסידים הראשונים; ולענין גילוח